

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Δημοσίευση του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων σε κυκλοφορία το 2017 για τους σκοπούς του αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς βάσει του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ που θεσπίστηκε με την οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

(2018/C 169/03)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 2015, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισαν τη σύσταση ενός αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς («ΑΣΑ») ⁽¹⁾ στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ) που θεσπίστηκε με την οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾. Το ΑΣΑ θα τεθεί σε εφαρμογή το 2019. Σκοπός του ΑΣΑ είναι να αποφευχθεί η λειτουργία της αγοράς διοξειδίου του άνθρακα της ΕΕ με μεγάλο διαρθρωτικό πλεόνασμα δικαιωμάτων εκπομπών, με τον συντρέχοντα κίνδυνο αυτό να εμποδίζει το ΣΕΔΕ της ΕΕ να δώσει το απαραίτητο μήνυμα για τις επενδύσεις σχετικά με την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για μείωση των εκπομπών με οικονομικά αποδοτικό τρόπο.

Η απόφαση αναφέρει ότι, ως τις 15 Μαΐου κάθε έτους, αρχής γενομένης από το 2017, η Επιτροπή δημοσιεύει τον συνολικό αριθμό των δικαιωμάτων που βρίσκονται σε κυκλοφορία. Ο εν λόγω αριθμός καθορίζει αν τα δικαιώματα που προορίζονται να δημοπρατηθούν το επόμενο έτος θα πρέπει να τοποθετηθούν στο αποθεματικό.

Στις 12 Μαΐου 2017 η Επιτροπή δημοσίευσε τον συνολικό αριθμό των δικαιωμάτων εκπομπής που βρίσκονται σε κυκλοφορία, ο οποίος ανέρχεται σε περίπου 1,6 δισεκατ. δικαιώματα εκπομπής ⁽³⁾. Ωστόσο, κατά τα προβλεπόμενα στους συμφωνηθέντες κανόνες του ΑΣΑ, η δημοσίευση αυτή δεν ενεργοποίησε απορρόφηση από το αποθεματικό.

Η παρούσα ανακοίνωση είναι η δεύτερη δημοσίευση του συνολικού αριθμού δικαιωμάτων σε κυκλοφορία για τους σκοπούς του ΑΣΑ, και αφορά το έτος 2017. Περιέχει τον πραγματικό συνολικό αριθμό των δικαιωμάτων σε κυκλοφορία και περιγράφει λεπτομερώς τον τρόπο υπολογισμού του εν λόγω αριθμού. Καθώς το ΑΣΑ θα τεθεί σε εφαρμογή το 2019, η παρούσα δημοσίευση είναι η πρώτη του είδους της που θα οδηγήσει στην τοποθέτηση δικαιωμάτων στο αποθεματικό.

2. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Το ΑΣΑ λειτουργεί με αυτόματο τρόπο όταν ο συνολικός αριθμός των δικαιωμάτων σε κυκλοφορία βρίσκεται έξω από ένα προκαθορισμένο εύρος. Αν ο συνολικός αριθμός των δικαιωμάτων εκπομπής σε κυκλοφορία υπερβαίνει το όριο των 833 εκατ. δικαιωμάτων, τότε προστίθενται δικαιώματα εκπομπής στο αποθεματικό. Αν ο συνολικός αριθμός των δικαιωμάτων εκπομπής σε κυκλοφορία είναι χαμηλότερος από το όριο των 400 εκατ. δικαιωμάτων, τότε αποδεσμεύονται δικαιώματα εκπομπής από το αποθεματικό. Τα δικαιώματα προστίθενται στο αποθεματικό με τη δημοπράτηση μικρότερου αριθμού δικαιωμάτων, και αποδεσμεύονται από το αποθεματικό με τη δημοπράτηση 100 εκατομμυρίων περισσότερων δικαιωμάτων στο μέλλον.

Ως εκ τούτου, η δημοσίευση του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων σε κυκλοφορία, βάσει του οποίου θα προστίθενται ή θα αποδεσμεύονται δικαιώματα από το αποθεματικό, αποτελεί βασικό στοιχείο της λειτουργίας του αποθεματικού.

Στο πλαίσιο της πρόσφατα συμφωνηθείσας αναθεώρησης του ΣΕΔΕ της ΕΕ ⁽⁴⁾, έγιναν σημαντικές αλλαγές στη λειτουργία του ΑΣΑ. Κατά τη διάρκεια της περιόδου από το 2019 έως το 2023 το ποσοστό του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων σε κυκλοφορία, το οποίο καθορίζει τον αριθμό των δικαιωμάτων που τοποθετούνται στο αποθεματικό εάν υπάρξει υπέρβαση του ορίου των 833 εκατ. δικαιωμάτων, διπλασιάστηκε προσωρινά από 12 % σε 24 %. Παρομοίως, το ποσοστό που εφαρμόζεται για τον προσδιορισμό της απορρόφησης από το ΑΣΑ κατά τους πρώτους οκτώ μήνες λειτουργίας του αποθεματικού το 2019 διπλασιάστηκε επίσης από 8 % σε 16 % ⁽⁵⁾. Επιπλέον, από το 2023 τα δικαιώματα στο ΑΣΑ πάνω από τον όγκο δημοπράτησης του προηγούμενου έτους δεν θα ισχύουν πλέον.

Κατά συνέπεια, με βάση την παρούσα ανακοίνωση το 16 % του συνολικού αριθμού δικαιωμάτων σε κυκλοφορία θα τοποθετηθεί στο αποθεματικό κατά τους πρώτους 8 μήνες του 2019 αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου. Η αντίστοιχη ποσότητα θα αφαιρεθεί από τις ποσότητες των κρατών μελών που δημοπρατούνται, με βάση τα αντίστοιχα μερίδιά τους για δημοπρασία. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να υπενθυμίσουμε ότι έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 τα δικαιώματα που αναδιανεμήθηκαν για λόγους αλληλεγγύης και ανάπτυξης εντός της Ένωσης δεν λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό των αντίστοιχων μεριδίων.

⁽¹⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2015/1814 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Οκτωβρίου 2015, σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς όσον αφορά το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου και την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 264 της 9.10.2015, σ. 1).

⁽²⁾ Οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 275 της 25.10.2003, σ. 32).

⁽³⁾ Βλέπε την ανακοίνωση της Επιτροπής, C(2017) 3228 final, που είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017XC0513\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017XC0513(01)&from=EN)

⁽⁴⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/410 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ με σκοπό την ενίσχυση οικονομικά αποδοτικών μειώσεων των εκπομπών και την προώθηση επενδύσεων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814 (ΕΕ L 76 της 19.3.2018, σ. 3).

⁽⁵⁾ Βλέπε άρθρο 1 παράγραφος 5 της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814 σύμφωνα με το οποίο κάθε χρόνο το 12 % και κατά τους πρώτους οκτώ μήνες λειτουργίας του αποθεματικού (από την 1η Ιανουαρίου έως την 1η Σεπτεμβρίου 2019) το 8 % του συνολικού αριθμού δικαιωμάτων σε κυκλοφορία τοποθετείται στο αποθεματικό, και το άρθρο 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/410 σύμφωνα με το οποίο τα παραπάνω ποσοστά διπλασιάζονται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

Ομοίως, το 24 % του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων σε κυκλοφορία που θα πρέπει να δημοσιευθεί τον Μάιο του 2019 θα τοποθετηθεί στο αποθεματικό για περίοδο 12 μηνών από την 1η Σεπτεμβρίου 2019 και μετά, αντί να δημοπρατηθεί από τα κράτη μέλη.

3. Ο ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814, ο συνολικός αριθμός των δικαιωμάτων σε κυκλοφορία «είναι ο συνολικός αριθμός δικαιωμάτων που εκδόθηκαν κατά τη χρονική περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2008 και έπειτα, συμπεριλαμβανομένων του αριθμού δικαιωμάτων που εκδόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 2 της οδηγίας 2003/87/ΕΚ κατά την εν λόγω περίοδο και των δικαιωμάτων χρήσης διεθνών μορίων που διαθέτουν οι εγκαταστάσεις σύμφωνα με το ΣΕΔΕ της ΕΕ και αφορούν εκπομπές έως και την 31η Δεκεμβρίου του εν λόγω έτους, μείον τους σωρευτικούς τόνους των εξακριβωμένων εκπομπών από εγκαταστάσεις σύμφωνα με το ΣΕΔΕ της ΕΕ μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2008 και 31ης Δεκεμβρίου του εν λόγω έτους, τα τυχόν δικαιώματα που ακυρώθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 4 της οδηγίας 2003/87/ΕΚ και τον αριθμό των δικαιωμάτων στο αποθεματικό.»

Εν συντομία, ο συνολικός αριθμός δικαιωμάτων σε κυκλοφορία όσον αφορά τον προσδιορισμό της απορρόφησης και της απελευθέρωσης στο ΑΣΑ υπολογίζεται με τον ακόλουθο τύπο:

ΣΑΔΚ = Προσφορά – (ζήτηση + δικαιώματα εκπομπής στο ΑΣΑ)

Τρία διαφορετικά στοιχεία καθορίζουν τον συνολικό αριθμό δικαιωμάτων σε κυκλοφορία: πρώτον, η προσφορά δικαιωμάτων από την 1η Ιανουαρίου 2008· δεύτερον, ο αριθμός δικαιωμάτων που επιστράφηκαν και ακυρώθηκαν («ζήτηση»)· και τρίτον, τα τηρούμενα αποθεματικά.

Όπως προβλέπεται στην απόφαση (ΕΕ) 2015/1814, τα δικαιώματα του κλάδου των αερομεταφορών και οι εξακριβωμένες εκπομπές από τις αεροπορικές μεταφορές δεν συνυπολογίζονται σε αυτό το πλαίσιο.

3.1. Προσφορά

Η προσφορά δικαιωμάτων στην αγορά καθορίζεται από πέντε διαφορετικούς παράγοντες:

- δικαιώματα που μεταφέρθηκαν από την περίοδο 2008-12 («περίοδος 2»),
- δικαιώματα που δημοπρατήθηκαν μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 2013 ⁽¹⁾ και της 31ης Δεκεμβρίου 2017,
- δικαιώματα που διατέθηκαν δωρεάν από την 1η Ιανουαρίου 2013 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων που διατέθηκαν από το απόθεμα των νεοεισερχομένων («NER»),
- δικαιώματα που αποτιμήθηκαν σε χρηματική αξία από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για τους σκοπούς του προγράμματος «NER300», και
- διεθνή δικαιώματα πιστωτικών μορίων που διαθέτουν οι εγκαταστάσεις σχετικά με εκπομπές έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Ο αριθμός των δικαιωμάτων που μεταφέρθηκαν από την περίοδο 2 του ΣΕΔΕ της ΕΕ είναι 1 749 540 826 δικαιώματα ⁽²⁾. Το εν λόγω «σύνολο μεταφερθέντων δικαιωμάτων» αντιπροσωπεύει τον συνολικό αριθμό δικαιωμάτων που εκδόθηκαν κατά την περίοδο 2 του ΣΕΔΕ της ΕΕ, τα οποία δεν επιστράφηκαν για την κάλυψη επαληθευμένων εκπομπών ούτε ακυρώθηκαν. Ως εκ τούτου, για τον καθορισμό του συνολικού αριθμού δικαιωμάτων σε κυκλοφορία, το σύνολο αυτό αντιπροσωπεύει τον αριθμό των δικαιωμάτων ΣΕΔΕ σε κυκλοφορία στην αρχή της περιόδου 2013-2020 («περίοδος 3») την 1η Ιανουαρίου 2013 και συμπεριλαμβάνεται στον υπολογισμό ως έχει.

Σύμφωνα με τις εκθέσεις από τους πλειστηριασμούς στον κοινό χώρο πλειστηριασμών και τους σχετικούς χώρους αυτοεξαίρεσης ⁽³⁾, ο αριθμός των δικαιωμάτων που δημοπρατήθηκαν μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2013 και 31 Δεκεμβρίου 2017, συμπεριλαμβανομένων των αποκαλούμενων πρώιμων δημοπρασιών, είναι 3 725 458 000.

Ο αριθμός των δικαιωμάτων που διατέθηκαν δωρεάν, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων που διατέθηκαν από το ΝΕΡ, από την 1η Ιανουαρίου 2013 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017 είναι 4 402 755 035 ⁽⁴⁾.

300 000 000 δικαιώματα αποτιμήθηκαν σε χρηματική αξία από την ΕΤΕπ για τους σκοπούς του προγράμματος «NER300» ⁽⁵⁾.

Τα διεθνή δικαιώματα πιστωτικών μορίων που διαθέτουν οι εγκαταστάσεις σχετικά με εκπομπές έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017 αντιστοιχούν σε 419 338 468 ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Ο εν λόγω αριθμός περιλαμβάνει και τις λεγόμενες «πρώιμες δημοπρασίες», δηλαδή δικαιώματα που ίσχυαν για την περίοδο 2013-20, τα οποία δημοπρατήθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2013.

⁽²⁾ Βλέπε έκθεση για την αγορά άνθρακα 2015· COM (2015) 576

⁽³⁾ Διατίθενται στη διεύθυνση: <http://www.eex.com/en/products/environmental-markets/emissions-auctions/archive> και <https://www.theice.com/marketdata/reports/148>

⁽⁴⁾ Σύμφωνα με απόσπασμα του συστήματος καταγραφής συναλλαγών της ΕΕ (EUTL) της 1ης Απριλίου 2018

⁽⁵⁾ Μια πρώτη δόση 200 εκατομμυρίων δικαιωμάτων πωλήθηκαν το 2011 και το 2012, και μια δεύτερη δόση 100 εκατομμυρίων δικαιωμάτων πωλήθηκαν το 2013 και το 2014· βλέπε https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/lowcarbon/ner300/docs/summary_report_ner300_monetisation_en.pdf για περισσότερες λεπτομέρειες.

⁽⁶⁾ Σύμφωνα με απόσπασμα του συστήματος καταγραφής συναλλαγών της ΕΕ της 1ης Απριλίου 2018.

3.2. Ζήτηση

Η ζήτηση αποτελείται από τις συνολικές επαληθευμένες εκπομπές από εγκαταστάσεις μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2013 ⁽¹⁾ και 31 Δεκεμβρίου 2017, η οποία ανέρχεται σε 8 942 239 207 ⁽²⁾, και δικαιώματα που ακυρώθηκαν κατά την ίδια περίοδο, τα οποία αντιστοιχούν σε 278 524 δικαιώματα.

3.3. Τηρούμενα αποθεματικά του ΑΣΑ

Δεδομένου ότι το ΑΣΑ θα τεθεί σε εφαρμογή το 2019, δεν υπάρχουν επί του παρόντος δικαιώματα στο αποθεματικό.

3.4. Συνολικός αριθμός δικαιωμάτων σε κυκλοφορία

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, ο συνολικός αριθμός δικαιωμάτων σε κυκλοφορία ανέρχεται σε 1 654 574 598 δικαιώματα.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατά τα προβλεπόμενα στους συμφωνηθέντες κανόνες του ΑΣΑ, κατά τους πρώτους 8 μήνες του 2019 αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου θα τοποθετηθεί στο ΑΣΑ ο συνολικός αριθμός 264 731 936 δικαιωμάτων.

Η επόμενη δημοσίευση θα πραγματοποιηθεί τον Μάιο του 2019 για να καθοριστεί η απορρόφηση από το αποθεματικό από την 1η Σεπτεμβρίου 2019 έως τον Αύγουστο 2020.

Πίνακας 1

Επισκόπηση

Προσφορά	
α) Μεταφορές δικαιωμάτων από την περίοδο 2	1 749 540 826
β) συνολικός αριθμός δικαιωμάτων που διατέθηκαν δωρεάν μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2013 και 31 Δεκεμβρίου 2017, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων από το ΝΕΡ	4 402 755 035
γ) συνολικός αριθμός δικαιωμάτων που δημοπρατήθηκαν μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2013 και 31 Δεκεμβρίου 2016, συμπεριλαμβανομένων των πρώιμων δημοπρασιών	3 725 458 000
δ) ο αριθμός των δικαιωμάτων που αποτιμήθηκαν σε χρηματική αξία από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για τους σκοπούς του προγράμματος «NER300»	300 000 000
ε) διεθνή δικαιώματα πιστωτικών μορίων που διαθέτουν οι εγκαταστάσεις σχετικά με εκπομπές έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017	419 338 468
Άθροισμα (προσφορά)	10 597 092 329
Ζήτηση	
α) Τόνοι επαληθευμένων εκπομπών από εγκαταστάσεις στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2013 και 31 Δεκεμβρίου 2017	8 942 239 207
β) Δικαιώματα που ακυρώθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 4 της οδηγίας 2003/87/ΕΚ ως τις 31 Δεκεμβρίου 2017	278 524
Άθροισμα (ζήτηση)	8 942 517 731

⁽¹⁾ Σχετικά με τις επαληθευμένες εκπομπές της περιόδου 2008-2012, δείτε τις επεξηγήσεις στο σύνολο μεταφερθέντων δικαιωμάτων (ενότητα 3.1).

⁽²⁾ Οι συνολικές επαληθευμένες εκπομπές βασίζονται σε απόσπασμα του συστήματος καταγραφής της ΕΕ της 1ης Απριλίου 2018 στο οποίο λαμβάνονται υπόψη οι επαληθευμένες εκπομπές που είχαν δηλωθεί ως τις 31 Μαρτίου 2018. Οι εκπομπές που δηλώνονται μετά την εν λόγω ημερομηνία δεν συνυπολογίζονται στο σύνολο αυτό.

Τηρούμενα αποθεματικά του ΑΣΑ	
Αριθμός δικαιωμάτων στο αποθεματικό	0
Συνολικός αριθμός δικαιωμάτων σε κυκλοφορία	1 654 574 598